

11.12.2024

Valtiovarainministeriö

VN/4825/2020

Selvitys Kankaanpään kaupungin saaman yhdistymisavustuksen käytöstä

Valtioneuvosto päätti 11.6.2020 Kankaanpään kaupungin ja Honkajoen kunnan yhdistymisestä ja myönsi samalla päätöksellä uudelle Kankaanpään kaupungille kuntarakennelain 56 a §:n perusteella harkinnanvaraista yhdistymisavustusta yhteensä 3,5 miljoonaa euroa.

Harkinnanvarainen yhdistymisavustus tuli lain 56 a §:n 2 momentin mukaan käyttää uuden kunnan talouden vahvistamiseen. Harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen maksaminen voidaan jaksottaa enintään kolmen vuoden ajalle. Valtiovarainministeriö on 23.3.2021 maksatuspäätöksellään jaksottanut Kankaanpään kaupungin harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen maksamisen kolmen vuoden ajalle siten, että yhdistymisen voimaantulovuonna 2021 kaupungille maksettiin 1,4 miljoonaa euroa (40 % avustuksen kokonaismäärästä), vuonna 2022 maksettiin 1,05 miljoonaa euroa (30 % avustuksen kokonaismäärästä) ja vuonna 2023 maksettiin 1,05 miljoonaa euroa (30 % avustuksen kokonaismäärästä).

Kuntarakennelain 56 a §:n 4 momentin mukaan avustuksen viimeistä maksuvuotta seuraavan vuoden loppuun mennessä kunnan tulee toimittaa ministeriölle tilintarkastajan lausuman sisältävä selvitys avustuksen käytöstä.

Yhdistymisavustuksen käyttäminen

Harkinnanvarainen yhdistymisavustus tulee lain 56 a §:n 2 momentin mukaan käyttää uuden kunnan talouden vahvistamiseen.

Kuntajakoselvittäjä on laskenut selvityksessään liitoksen aiheuttaman taloudellisen rasituksen määrää. Yhdistyneen Kankaanpään kaupungin painelaskelma osoittaa, että kaupunki olisi syntyessään alijäämäinen ja voimakasta sopeutumista vaativa yksikkö. Kuntajakoselvittäjän mukaan uuden Kankaanpään kaupungin tase nousisi nollarajan yläpuolelle 3,5 miljoonan euron harkinnanvaraisella yhdistymisavustuksella.

Honkajoen kunnan ja Kankaanpään kaupungin yhdistymissopimuksessa todetaan, että jos yhdistynyt Kankaanpään kaupunki saa kuntarakennelain 56 a §:n mukaista harkinnanvaraista yhdistymisavustusta, se käytetään talouden vahvistamiseen.

Kuntien taloudellinen tilanne yhdistymistilanteessa.

Tilikauden 2020 lopussa Kankaanpäällä ja Honkajoella oli kattamatonta alijäämää yhteensä 2,09 miljoonalla eurolla.

Vuosi 2021 uuden Kankaanpään ensimmäinen toimintavuosi

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä Kankaanpään kaupungin ja Honkajoen kunnan taseissa oli yhteenlaskettuna alijäämää 2,09 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 lopussa kertynyttä ylijäämää oli 2,272 milj. euroa.

Kuntalain mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kankaanpään kaupungin osalta kertyneen alijäämän laskeminen alkoi vuoden 2018 tilinpäätöksestä, joka vahvistettiin kesällä 2019. Kankaanpään osalta alijäämä tuli siten kattaa vuoden 2023 loppuun mennessä. Tilikauden 2021 ylijäämä oli 4,362 miljoonaa euroa, jolloin alijäämä katettiin vuoden 2021 loppuun mennessä.

Tilinpäätöksen tuloksesta 1,4 miljoonaa euroa kertyi toimintatuottoihin kirjatusta kuntaliitosavustuksesta.

Vuosi 2022

Kaupungin tilikauden 2022 tulos oli 3,301 milj. euroa ylijäämäinen. Tilikauden aikana myytiin valaistusverkosto Vatajankoskelle, mistä tuli noin 1,7 miljoonan euron kertaluonteinen tuotto.

Tilinpäätöksen tuloksesta 1,05 miljoonaa euroa kertyi toimintatuottoihin kirjatusta kuntaliitosavustuksesta.

Ilman edellä mainittuja eriä tilikauden tulos olisi ollut noin 0,6 miljoonaa euroa positiivinen.

Kertynyt ylijäämä kasvoi vuoden 2022 lopussa 5,5 miljoonaan euroon.

Vuosi 2023

Kaupungin tilikauden 2023 tulos oli 4,877 milj. euroa ylijäämäinen.

Kertynyt ylijäämä kasvoi vuoden 2023 lopussa 10,4 miljoonaan euroon.

Tilinpäätöksen tuloksesta 1,05 miljoonaa euroa kertyi toimintatuottoihin kirjatusta kuntaliitosavustuksesta.

Yhteenveto yhdistymisavutuksen käyttämisestä

Kankaanpään kaupunki on käyttänyt yhdistymisavustuksensa ehtojen mukaisesti talouden vahvistamiseen. Tilikausien 2021-23 tulokset olivat kaikki positiivisia ja ennen yhdistymistä ollut 2,1 miljoonan euron kattamaton alijäämä muuttui vuosien 2021-23 aikana 10,4 miljoonan euron kertyneeseen ylijäämään. Tästä kuntaliitosavustuksen vaikutus oli 3,5 miljoonaa euroa ja satunnainen myyntituoton 1,7 miljoonaa euroa. Kaupungin tuloveroprosentti pysyi kuntaliitoksen jälkeen samana (21,75) lukuun ottamatta vuotta 2023, jolloin tästä vähennettiin sote-uudistuksen vaikutukset ja veroprosentiksi muodostui 9,11. Saatu avustus on siten kokonaisuutena kohdistunut talouden vahvistamiseen.

LIITTEET

Tuloslaskelma 2021-23
Tase 2021-23
Pääkirja avustuksen kirjaamisesta